

РЕШЕНИЕ

№ 169

гр. София , 01.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на осми февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Нели Куцкова
Членове:	Яна Вълдобрева Мария Яначкова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Яна Вълдобрева Въззивно гражданско дело № 20201000502682 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл.258-чл.273 от ГПК.

С решение № 5882 от 01.08.2019г., постановено по гр.дело № 6024/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 5 състав, по предявен от М. М. Д., М. Т. Д., С. М. Д. и М. М. Д. против Столична община и Община Своге и Й. Я. Я. иск с правно основание чл.135, ал.1 от ЗЗД е обявен за недействителен, на основаните чл.135, ал.1 от ЗЗД, спрямо М. М. Д., М. Т. Д., С. М. Д. и М. М. Д., брачен договор от 26.03.2014г., сключен между Я. К. Я.-бивш жител на гр.София, починал на 06.10.2015г., и Й. Я. Я., с нотариална заверка на подписите и съдържанието, извършена от нотариус В.М., с рег. № 2847/2014г. и рег. № 2848/2014г., надлежно вписан с вх. № 13455 като нот.акт № 17, том четвърти на Служба по вписванията – София, в частта, с която Я. К. Я. е прехвърлил безвъзмездно на Й. Я. Я. 1/2 ид.част от следните недвижим имоти: 1/апартамент № 14, находящ се в град ***, **, район „***“, ж.к. „****“, бл. *, вход единствен, със застроена площ 67 кв.м, при съсед: изток – апартамент № 15, запад – бл.3, север -зелена площ, юг – антре, стълбище, отгоре – апартамент №18, отдолу – апартамент № 10, заедно с таванско помещение №13 с полезна площ 4,33 кв.м, при граници: изток-коридор, запад – бл.3, север – зелена площ, юг – таван №14, заедно с избено помещение № 18 с полезна площ 5,55 кв.м, при съсед: изток-помпена станция, запад-коридор, север- коридор, юг- мазе №19, заедно с идеални части от общите части на сградата и 1,881% идеални части от правото на строеж върху мястото, който апартамент е с идентификатор 68134.205.86.2.14 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-50/20.06.2016г. на Изп.директор на АГКК, при съседни обекти: на същия етаж: 68134.205.86.2.15, под обекта: 68134.205.86.2.10 и над обекта: 68134.205.86.2.18, съгласно схема № 15-285752-09.05.2018г. и 2/поземлен имот с пл. № 444, намиращ се в с. ***, **, община

***, попадащ в границите на околоръстен строителен полигон „Батул“, „Турски прелог“, „Калище“, одобрен с решение № 84/11.08.1987г. на ИК на ОНС-София, с площ 750 кв.м, при граници по документ за собственост : пътека, черен път и имоти с пл.№ 441, пл.№ 442 и пл.№ 443, ведно с построената в имота през 1983 година жилищна сграда със застроена площ 18 кв.м и заедно с всички трайни подобрения, приращения и насаждения в имота; на основание чл. 38 ЗАдв, Й. Я. Я., Столична община и Община Своге са осъдени да платят на адв. С.Б. адвокатско възнаграждение в размер 3 140 лева.

С определение от 20.02.2020г., постановено по гр.дело № 6024/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 5 състав, е оставена без уважение молбата на Й.Я. за изменение на решението в частта за разноските.

Въззивна жалба срещу решението е подадена от Й. Я. Я., чрез пълномощника адв. В. В., с оплаквания за неправилност и необоснованост. Жалбоподателката смята, че конституираните по делото като ответници Столична община и Община Своге не са пасивно легитимирани страни, които да участват в процеса. Сочи, че вземането на ищците от непозволено увреждане, с което се легитимират като кредитори на Я. Я. е възникнало едва с влязлото в сила съдебно решение, постановено на 01.03.2016г. по гр.дело № 4885/2015г. на ВКС, IV ГО, като до този момент Я. не е имал съзнанието, че е длъжник, нито знанието и намерението да увреди кредиторите си. Поддържа, че по делото е категорично установено и липсата на знание у Й.Я. за увреждащия характер на атакуваната сделка, поради което се оспорва извода на съда, че в случая е без правно значение знанието на ответницата за увреждащия характер на разпореджането с процесните недвижими имоти. Сочи, че съдът не е анализирал правилно характера и съдържанието на брачния договор като правна сделка. Смята, че обстоятелството, че Я. К. Я. действа като Едноличен търговец има пряко отношение към това, че сделката, която се атакува е брачен договор по смисъла на СК. Искането е да бъде отменено решението на СГС и вместо това да бъде постановено друго, с което предявеният иск бъде отхвърлен.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК от въззиваемите ищци М. М. Д., М. Т. Д., С. М. Д. и М. М. Д., чрез пълномощника адв. С.Б., е постъпил отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва, като неоснователна.

Ответниците Столична община и Община Своге не вземат становище по въззивната жалба.

Подадена е частна жалба от Й.Я., чрез пълномощника адв. В.В., против определението от 20.02.2020г., постановено по гр.дело № 6024/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 5 състав, с което е оставена без уважение молбата на Й.Я. за изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските.

В срока по чл. 276, ал.1 ГПК от М. М. Д., М. Т. Д., С. М. Д. и М. М. Д., чрез пълномощника адв. С.Б., е постъпил отговор на частната жалба, с който същата се оспорва, като неоснователна.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, 4 състав, след преценка на изложените от страните твърдения, доводи и възражения и на доказателствата по делото съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК , приема следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с искова молба от М. М. Д., М. Т. Д., С. М. Д. и М. М. Д., с която против М. В. Д. и Й. Я. Я. е предявен иск с правно основание чл. 135 ЗЗД.

В исковата молба се твърди, че с влязло в сила решение № 63/01.03.2016г. по гр.д.№ 4885/2015г. на ВКС, IV ГО, Я. К. Я., лично и като ЕТ, строителен предприемач, бил осъден, на основание чл. 49 ЗЗД да плати на ищите сумата 50 000 лева, като обезщетение за неимуществени вреди, причинени от смъртта на М. С. Д., който е съответно син, съпруг и баща на ищите, както и да плати на М.Д. сумата 3 500 лева-обезщетение за имуществени вреди, причинени от смъртта на М. С. Д., ведно със законната лихва, върху обезщетенията, считано от 08.11.2008г. до окончателното плащане, както и съдебни разноски в размер 3 477 лева. Сочи се, че въз основа на влязлото в сила решение ищите се снабдили с изпълнителен лист.

Ищите твърдят, че на 26.03.2014г. с цел да намали имуществото и платежоспособността си, Я. Я. сключил със съпругата си – ответницата Й.Я. брачен договор, с който ѝ прехвърлил безвъзмездно ½ идеална част от апартамент № 14, намиращ се в гр. ***, ж.к. „****“ бл.*, вход единствен, на пети етаж, със застроена площ 67 кв.м, и ½ идеална част от поземлен имот с пл. № 444, намиращ се в с.***, община ***, област ***, попадащ в границите на околоръстен строителен полигон „Батул-Турски прелог – Калище“, одобрен с решение № 84/11.08.1987 г. на ИК на ОНС – София, с площ 750 кв.м, ведно с построената в имота жилищна сграда със застроена площ 18 кв.м, заедно с всички трайни подобрения, приращения и насаждения в имота.

Ищите твърдят, че длъжникът Я. Я. е починал, а наследниците му по закон-съпругата му и двете му деца са се отказали от наследството, като единствен негов наследник в случая е майка му ответницата М. Д..

Според ищите, сключеният на 26.03.2014г. брачен договор между Я. Я. и съпругата му Й.Я. ги уврежда, тъй като с осъществяването на разпореждане Я. е намалил имуществото си и платежоспособността си. Твърдят, че са налице елементите от фактически състав на чл. 135 ЗЗД, поради което искат да бъде обявена недействителността по отношение на тях на брачния договор.

В срока за отговор на исковата молба ответницата Й. Я. Я. оспорва иска. Ответницата сочи, че ищите не са кредитори на Я. Я. към датата на сключване на оспорвания брачен договор, тъй като към 26.03.2014г. не е налице влязло в сила съдебно решение и издаден изпълнителен лист. Смята, че вземането на ищите е установено едва на 01.03.2016г., когато е постановено решението на ВКС по гр.д.№ 4885/2015г. като към тази дата брачният договор вече бил сключен и ответницата се била отказала от наследството на съпруга си. Твърди, че водените срещу ищите дела не са срещу физическото лице Я. Я., а срещу него, в качеството му на едноличен търговец; че с брачния договор Я. се е разпоредил като физическо лице с недвижим имот, част от СИО, а не като едноличен търговец. Ответницата сочи, че към датата на сключване на брачния договор не е знаела, че срещу съпруга ѝ бил заведен граждански иск от ищите. Сочи, че тъй като по осъдителната претенция на ищите първоначално са постановени две отхвърлителни решения, нито съпругът ѝ, нито тя са знаели, че към датата на сключване на брачния договор ищите са кредитори на съпруга ѝ. Твърди, че брачният договор бил сключен, не с цел да увреди ищите, а поради влошеното здравословно състояние на съпруга ѝ, поради влошените отношения между него и дъщеря им и нежеланието му да бъде наследен от нея.

В срока за отговор на исковата молба ответникът Столична община не взема становище по иска. На 28.03.2019г. е постъпило писмо от СО-район Красно село, според което бракът между Я. Я. и Й.Я., сключен на 12.03.1967г. е бил сключен в гр.Хасково. Предвид това е посочено, че оспорваният брачен договор е предоставен за вписване пред Община Хасково в регистъра по имуществените отношения на

съпрузите. Уточнено е, че в район „Красно село” липсва данни относно периода и съдържанието на оспорвания брачен договор.

В срока за отговор на исковата молба ответникът Община Своге оспорва иска като недопустим, съответно неоснователен. Сочи, че в исковата молба и уточнителните такива липсва изричен петитум против Община Своге. Твърди, че общината не е наследник на починалия длъжник Я. Я., тъй като не са налице предпоставките на чл.11 от ЗН. Сочи, че общината не е била призована по надлежния ред да приеме наследството по опис, поради което смята, че липсва яснота относно съвкупността от имуществените права и задължения на починалото лице, които са формирали наследството.

Софийският апелативен съд, като обсъди събраните в първоинстанционното производство писмени и гласни доказателства, намира от фактическа страна следното:

По делото няма спор, че М. С. Д. е починал на 29.12.2008г. и е оставил за свои наследници по закон съпругата си М. Т. Д. и двете си дъщери С. М. Д. и М. М. Д.. Няма спор, че ищцата М. М. Д. е майка на починалия М. Д..

Установява се, че през 2010г. М.Д., М. Д., С.Д. и М.Д. са подали против Я. Я., лично и като ЕТ искова молба, с която е предявен иск за осъждането му да им плати обезщетения за неимуществени вреди, причинени от смъртта на техния близък родственик М. Д.. Производството по тази искова молба е протекло през трите съдебни инстанции и с решение № 63/01.03.2016г., постановено по гр.д.№ 4885/2015г. на ВКС, IV ГО, Я. К. Я., лично и в качеството му на ЕТ „Я. К. Я.-Я. ИЯ - 77”, е осъден, на основание чл.49 от ЗЗД, да плати на М. М. Д. и на М. Т. Д. по 10 000 лева на всяка от тях, а на С. М. Д. и на М. М. Д. по 15 000 лева на всяка от тях, като обезщетения за неимуществени вреди, причинени от смъртта на М. Д.; на М. Д. да плати сумата 3500 лева, като обезщетение за имуществени вреди, ведно със законната лихва върху посочените суми, считано от 08.11.2008г. до окончателното изплащане; както и да плати на М.Д., М. Д., С.Д. и на М.Д. разноси по делото в размер 3 477,50 лева.

На 21.03.2016г. въз основа на решение № 63/01.03.2016г., постановено по гр.д. № 4885/2015г. на ВКС е издаден в полза на М.Д., М. Д., С.Д. и на М.Д. изпълнителен лист против Я. К. Я., лично и в качеството му на ЕТ, „Я. К. Я.-Я. ИЯ - 77” за присъдените с решението суми.

На 26.03.2014г. между Я. К. Я. и Й. Я. Я. е сключен брачен договор, на основание чл. 37, ал.7 от СК, с който Я. Я. е прехвърлил безвъзмездно на съпругата си: притежаваната от него $\frac{1}{2}$ идеална част от придобит по време на брака апартамент № 14, намиращ се в град ***, ***, район „****”, ж.к. „****“ бл. *, вход единствен, със застроена площ 67 кв.м при граници: изток – апартамент № 15, запад – бл.3, север - зелена площ, юг – антре, стълбище, отгоре – апартамент №18, отдолу – апартамент № 10, заедно с таванско помещение №13 с полезна площ 4,33 кв.м, при граници: изток-коридор, запад – бл.3, север – зелена площ, юг – таван №14, заедно с избено помещение № 18 с полезна площ 5,55 кв.м, при съседи: изток-помпена станция, запад-коридор, север- коридор, юг- мазе №19, заедно с идеални части от общите части на сградата и 1,881% идеални части от правото на строеж върху мястото, както и притежаваната от него $\frac{1}{2}$ идеална част от придобит по време на брака поземлен имот с пл. № 444, намиращ се в с. ***, ***, община ***, попадащ в границите на околновръстен строителен полигон „Батул”, „Турски прелог”, „Калище”, одобрен с решение № 84/11.08.1987г. на ИК на ОНС-София, с площ 750 кв.м, при граници по документ за собственост: пътека, черен път и имоти с пл.№ 441, пл. № 442 и пл. № 443, заедно с

построената в имота през 1983г. жилищна сграда със застроена площ 18 кв.м и заедно с всички трайни подобрения, приращения и насаждения в имота.

На 06.10.2015г. Я. К. Я. е починал и е оставил за свои наследници по закон съпругата си Й.Я., дъщеря си М. Я. И. и сина си Я. Я. Я. (удостоверение за наследници № 4305/14.10.2015г. на СО, район Красно село).

От представените по делото съдебни удостоверения с изх. № 34838/13.05.2016г., с изх. № 34855/13.05.2016г. и удостоверение от 11.05.2016г. на Софийския районен съд, се установява че Й.Я., М. И. и Я. Я. са се отказали от наследството на починалия на 06.10.2015г. Я. Я. и че тези откази са вписани в особената книга на съда на 15.12.2015г., на 30.12.2015г. и съответно на 16.01.2016г.

Видно от представеното удостоверение от 27.09.2016г. по гр.д. № 53154/2016г. на СРС, първоначалната ответница М. В. Д.-майка на Я. Я., се е отказала от наследството на сина си в хода процеса.

От данните по делото се установява, че сестрата на Я. Я. –Н. К. Б. е починала преди него-на 12.01.2014г. и е оставила за свои наследници дъщеря си И. Б. и сина си К. Б., които в хода на делото същото са се отказали от наследството на Я. Я. (съдебни удостоверения от 28.09.2016г. по гр.д. № 53156/2016г. на СРС, 92 състав, и от 30.09.2016г. по гр.д. № 53155/2016г.). От представените по делото справки от НБД Население, се установява, че И. Б. не е омъжена и няма деца, а че К. Б. има една дъщеря - Н. Б.. С определение от 18.04.2017г. съдът е отменил определението си, с което Н. К. Б. е конституирана като ответник по делото, като е приел, че същата не може да замести в процеса първоначалната ответница М. В. Д. и К. Б., които са се отказали от наследството на Я. Я..

От представените по делото удостоверения за наследници(л. 338-л.349 СГС) се установява, че чичовците и лелите на Я. К. Я. по майчина и бащина линия са починали преди него.

С определение от 17.09.2018г., на основание чл.11 от ЗН, съставът на СГС е конституирал като правоприемници на Я. К. Я. Столична община и Община Своге, в чийто райони се намират процесните недвижими имоти, предмет на брачния договор от 26.03.2014г.

В първоинстанционното производство са събрани гласни доказателства. Свидетелката Т. И. Т. твърди, че е съседка на ответницата Й.Я., че познава семейството от 35 години и са в много близки приятелски отношения. Твърди, че семейството има две деца-син Я. и дъщеря М., както и че родителите имали проблеми с дъщеря си, която била с особен характер. Спомня си, че през 2014г. се установило, че Я. има рак на панкреаса и за него се грижели съпругата му и сина му. Сочи, че знае за брачния договор и обяснява, че след диагнозата и след като се развалили отношенията с дъщерята М., Я. се притеснил, че тя може да остави майка си на улицата и взели решение той да прехвърли дела си на Д.. Поддържа, че Я. бил затворен човек и не споделял какво се случва във фирмата му. Сочи, че не искал да натоварва съпругата си с фирмените проблеми. Смята, че Й. нищо не е знаела за фирмените дела, както и не е знаела за възникнал инцидент и за водено срещу Я. дело. Твърди, че ако Й. е знаела е щяла да сподели на свидетелката, тъй като двете били много близки-като сестри. Сочи, че Я. и Д. се преместили от София при родителите на Й. във Вългарово, но са се връщали в София за провеждане на химиотерапия на Я..

При така установените факти, Софийският апелативен съд прави следните

изводи:

С иска по чл. 135 ЗЗД е предоставена правна възможност на кредитора да иска от съда „да бъдат обявени за недействителни спрямо него действията, с които длъжникът го уврежда“. От гледна точка на процесуалното право искът по чл.135 ЗЗД се определя като конститутивен-с предявяването му, кредиторът упражнява потестативно право, изразяващо се в правната възможност да удовлетвори вземането си от имуществото, предмет на атакуваното увреждащо действие, или да упражни правото по вземането си без да се зачитат разпоредителните действия на длъжника. Упражняването на правото може да се осъществи само чрез иск. Страни по иска по чл. 135 ЗЗД са ищец – кредиторът, който атакува увреждащото действие, извършено от длъжника, а ответници са длъжникът, спрямо когото ищецът има неудовлетворено вземане и който е извършил увреждащото кредитора действие и третото лице, с което длъжникът е договарял, ако сделката е двустранна, или третото лице, което се е възползвало от увреждащото кредитора действие на длъжника, като длъжникът и третото лице са задължителни необходими другари в процеса по смисъла на чл. 216, ал. 2 ГПК и участието им в това производство е условие за допустимостта на иска и на процеса. За процесуалната им легитимация и съвместно конституиране съдът следи служебно във всеки етап на производството до приключването на делото.

Във въззивната жалба се съдържа оплакване, че двете ответни общини са неправилно конституирани като ответници по делото, като жалбоподателката не е изложила конкретни доводи и съображения защо смята така.

При смърт на ответна страна в процеса по иск по чл. 135 ЗЗД, процесуално легитимирани да бъдат конституирани за участие по делото са нейните правоприемници, респ. наследниците, които са приели наследството. Когато призованите към наследяване са се отказали да го приемат, на ищеца следва да се укаже да посочи наследниците от следващия ред и така до изчерпване на законните наследници и преминаване на наследственото имущество към държавата. В този смисъл - решение № 232 от 11.02.2019 г. на ВКС по гр. д. № 4951/2017г., III ГО, ГК.

В конкретния случай, САС намира, че първоинстанционният съд е процедирал в пълно съответствие с цитираната съдебна практика, като е изискал удостоверения за наследници, обхващащи всички редове, които следва да бъдат призвани към наследяване. Съдът е съобразил и правната природа на отказа от наследство, като едностранен акт, за който се изисква специална форма, както и последиците му, свързани с изключването на отказалия се от кръга на наследниците по закон. Съобразено е и това, че К. Б.-племенник на Я.-син на починалата преди Я. негова сестра, с отказа си от наследството на Я. се изключва от наследствения кръг и по този начин прекъсва низходящата линия. Тоест, след така вписаните откази от наследство на наследниците на Я. Я. от първи до трети ред, съдът е очертал и наследниците му от четвърти ред по смисъла на чл. 8, ал.4 ЗН-неговите чичовци и лели, за които е установил, че са починали преди Я.. Въззивният съд споделя извода на състава на СГС, че по отношение на наследниците по сребрена линия от четвърти ред не се допуска наследяване по право на заместване по чл.10 от ЗН-както е посочено в ТР № 3/30.12.1994г. по гр.д. № 2/1994г. на ОСГК на ВС.

Когато няма лица, които могат да наследяват съгласно предходните членове, или когато всички наследници се откажат от наследството или изгубят правото да го приемат, наследството се получава от държавата, с изключение на движимите вещи, жилищата, ателиетата и гаражите, както и на парцелите и имотите, предназначени

предимно за жилищно строителство, които стават собственост на общината, на чиято територия се намират- чл. 11 ЗН. Държавата не е включена в наследствените редове. Същата получава наследственото имущество при условията на чл.11 ЗН – когато няма наследници по закон или завещание или когато всички призвани към наследяване се откажат от наследството. Нормата е израз на правния принцип, че не съществуват права без носител.

Именно тези обстоятелства са разгледани и съобразени при преценка относно това кой следва да бъде ответник по иска по чл. 135 ЗЗД, конституиран на мястото на починалия длъжник Я. Я. при наличие на надлежно вписани откази на наследниците от ред 1 до 3. Липсата на наследници по закон води до приложението на чл. 11 ЗН, който като условие за действието му, както се посочи вече, въвежда изискването лицето да няма наследници по закон, респективно всичките наследници по закон да са се отказали от наследството. Следователно, първоинстанционният съд законосъобразно и обосновано, след като е изчерпал редът на наследниците по закон е конституиран като ответници в производството по Павловия иск двете общини, където се намират имотите, предмет оспорвания брачен договор, поради което оплакването на жалбоподателката, че Столична общинна и Община Своге не са пасивно легитимирани да участват в процеса, е неоснователно.

За да бъде уважен искът по чл.135 ал.1 от ЗЗД, следва да са осъществени кумулативно следните елементи на сложния фактически състав: 1) да са налице вземания на ищеца срещу единия ответник, от които ищецът извежда качеството си на кредитор; 2) да е налице увреждащо кредитора действие, с което обективно да се намалява имуществото на длъжника или да се затруднява удовлетворяването на кредитора; 3) длъжникът и лицето, с което е договарял да са знаели за увреждането, произтичащо от сделката, ако е тя е възмездна.

Съвкупният анализ на обсъдените доказателства води до извод, че са налице описаните предпоставки за възникване в полза на ишците на потестативното право по чл.135 ал.1 от ЗЗД.

Относно първия елемент от фактическия състав - качеството кредитор на ишците по иска:

Кредитор по смисъла на чл.135 ЗЗД е всяко лице, титуляр на парично или непарично вземане по отношение на ответника. Правото на кредитора да иска обявяването за недействителни спрямо него на увреждащите актове на длъжника е предоставено при наличието на действително вземане – вземане, което може да не е изискуемо или ликвидно. Възникването на това право не е обусловено от установяване на вземането със съдебно решение. Практиката на ВКС приема, че качеството кредитор е налице, ако ищецът по иска твърди и съществуването на вземането му произтича от твърдените факти в исковата молба, като за действителността на вземането не е необходимо същото да е ликвидно и изискуемо или установено с влязло в сила съдебно решение. Без значение е и от каква облигационна връзка произтича вземането на кредитора спрямо длъжника, достатъчно е да е налице вземане и нужда от неговото обезпечаване, обусловено от поведението на длъжника – неизпълнение на задължението и отчуждаване на имущество, чрез разпоредителна сделка, което имущество по принцип служи за обезпечаване на всяко вземане, в случай на неизпълнение. Извод за несъществуване на вземането може да се направи, само ако твърдяното вземане е отречено със сила на пресъдено нещо. Само когато Павловият иск е съединен обективно с иска за вземането, предмет на делото, наред с потестативното право са и правоотношенията, които легитимират ищеца като

кредитор. В този смисъл са и разясненията, дадени в Тълкувателно решение № 2/09.07.2019 г. по тълк. дело № 2/2017 г. на ОСГТК на ВКС.

В случая вземането на ищците произтича от непозволено увреждане, поради което те придобиват качеството кредитор от момента на извършване на деликта, тоест от момента на настъпване на смъртта на М. Д.-техен син, съпруг и баща - 29.12.2008г. Транслативната сделка, с която длъжникът Я. се е разпоредил е на 26.03.2014г., тоест след като ищците вече са придобили качеството на кредитор по вземане от деликт. В решение № 423 от 29.11.2012г. по гр.д.№ 1623/2011г. на ВКС, IV ГО, е посочено, че субективното материално право на вземане за обезщетение от непозволено увреждане възниква от момента на извършване на деликта и настъпването на вредите като елемент от фактическия състав на чл. 45 ЗЗД. Съдебното предявяване на това субективно гражданско право на вземане за обезщетение няма отношение към неговото възникване.

Предвид това САС приема, за установена в процеса първата материална предпоставка, обуславяща възникването на потестативното право по чл. 135, ал.1 ЗЗД.

Относно втория елемент от фактическия състав:

Всяко отчуждаване на имущество на длъжника намалява възможностите за удовлетворение на кредитора. Съдебната практика е непротиворечива в становището си, че увреждащо е всяко действие, с което длъжникът се лишава от свое имущество, намалява го или създава трудности за удовлетворение на кредитора. За обезпечение вземането на кредитора служи цялото длъжниково имущество (чл. 133 ЗЗД). Право на кредитора е да избере начина, по който да се удовлетвори от длъжниковото имущество.

Процесният брачен договор е увреждащ ищците като кредитори на Я. Я.. С извършеното безвъзмездно разпореждане на идеални части от недвижими имоти, собственост на длъжника, имуществото му, служещо за обезпечение на кредитора е намалено, поради което разпоредителните действия увреждат кредитора, без значение дали вземането му е обезпечено с друго имущество. С правните си действия длъжникът е затруднил удовлетворяването на кредитора, тъй като го е лишил от възможността за принудително изпълнение върху тези имоти.

Оплакванията във въззивната жалба, че първоинстанционният съд не е съобразил обстоятелството, че Я. Я. е осъден, като едноличен търговец, а се е разпоредил с имуществото си като физическо лице, САС намира за несъстоятелни.

Вярно е, че в диспозитива на обсъденото решение на ВКС, постановено на 01.03.2016г. изрично е посочено, Я. К. Я. е осъден „лично и в качеството на ЕТ ”Я. К. Я.- ИЯ-77”. Субект на гражданското право, в частност търговското право може да бъде физическо или ЮЛ. С регистрирането си като едноличен търговец физическото лице не придобива правосубектност, различна от тази, която притежава като физическо лице (определение № 389 от 10.06.1997 г. по ч.гр.д. № 269/1996 г., V ГО, ВКС и определение № 243 от 2.04.2012 г. на ВКС по ч. т. д. № 864/2010 г., II ТО, ТК). И това е така, защото българското право не познава други субекти на частното право, освен посочените два вида. Регистрацията на едно лице като ЕТ му дава права на търговец, но тя не раздвоява физическото лице в две различни негови качества, дори имуществото на предприятието на ЕТ да може да се отграничи от неговото лично имущество. Едноличният търговец не е юридическо лице, в който случай единствено неговото имущество би било обособено от това на лицата - негови собственици. Обстоятелството, че с признаване качеството на търговец на физическото лице се

разширява неговата правоспособност не означава, че възниква нов правен субект. Затова след прекратяване дейността на физическото лице като търговец, респ. заличаването му от търговския регистър отговорността за задълженията, сключени от него, когато е било вписано като ЕТ продължава да се носи от лицето, макар и вече то да няма качество на търговец. Дори и регистриран по ТЗ едноличният търговец запазва качеството си на физическо лице и не се раздвоява юридически, затова той отговаря с едно и също имущество както за задълженията, възникнали в резултат на упражняването на търговска дейност, така и за тези, възникнали в качеството му на ФЛ, а обстоятелството, че е вписан като едноличен търговец, разширява правоспособността му, което е свързано с осъществяваната от него търговска дейност.

Несъстоятелно е и оплакването, че при постановяване на решението съставът на СГС не е съобразил характера и съдържанието на брачния договор.

Брачният договор представлява договор между настоящи или бъдещи съпрузи, с който те уговарят взаимни права и задължения, имащи имуществен характер, като по този начин уреждат всички или някои имуществени отношения във връзка със сключването на брака, по време на брака, както и след неговото евентуално прекратяване. Съдържанието на договора обхваща уговорки, касаещи имуществените отношения между съпрузите, които в чл. 38 от СК са примерно изброени. Брачният договор поражда действие от момента на сключване на брака, а когато е сключен по време на брака - от деня на сключване на договора или от друга дата, определена в него. Ако е сключен по време на брака, страните могат да му придадат обратно действие.

В конкретния случай, посредством постигнатите в брачния договор от 26.03.2014г. договорености и на основание чл. 27, ал. 3, пр.2 от СК е прекратена през време на брака съпружеската имуществена общност по отношение на придобито от Я. Я. и Й.Я. имущество. Със сключения брачен договор, освен това, е извършено и безвъзмездно прехвърляне на правото на собственост върху притежаваната от съпруга Я. след прекратяване на общността $\frac{1}{2}$ идеална част от придобитите в режим на СИО недвижими имоти в полза на съпругата Я.. Брачният договор е сключен в изискуемата се от чл. 39, ал. 1 от СК писмена форма с нотариална заверка на подписите и на съдържанието и относно извършеното с него прехвърляне на правото на собственост има прехвърлително действие от деня на сключването му. При това положение, посредством брачния договор е извършено разпоредително действие от съпруга-длъжник с притежаваната от него след прекратяване на СИО при равни за съпрузите дялове $\frac{1}{2}$ идеална част от процесните недвижими имоти, като относно тази идеална част брачният договор се ползва с вещно прехвърлително действие.

Както вече беше посочено, с извършеното от Я. разпореждане с притежаваните от него след прекратяване на СИО $\frac{1}{2}$ идеални части от придобитите по време на брака недвижими имоти са увредени интересите на ишците като негови кредитори, поради намаляване имуществения патримониум на длъжника, от който да бъдат удовлетворени паричните вземания за неправомерно увреждане, които са възникнали преди разпоредителното действие.

Следва да бъде посочено също, че поради извършеното разпореждане се осуетява/затруднява осъществяването на правата на кредиторите, тъй като вследствие на него са лишени от възможността въобще да насочат принудителното изпълнение спрямо разпореденото имущество, с което несъмнено се злоупотребяват техните интереси поради обективното ограничаване на подлежащия на принудително изпълнение имуществен ресурс на длъжника, независимо от начина, по който ще се реализира то.

По отношение на третата предпоставка:

Третата предпоставка е от субективен характер, като елементите ѝ се различават в зависимост от това дали действието е било възмездно или безвъзмездно. С оглед искането за обявяване на недействително на безвъзмездна сделка – безвъзмездно прехвърляне на притежаваните от длъжника Я. ½ идеални части от недвижими имоти, осъществено с процесния брачен договор, то следва да се установи само, че длъжникът Я. е знаел, че има кредитори и със сделката ги уврежда. Без значение е субективното отношение на лицето, което е получило престацията, тъй като то е получило имущество без да престава нищо насреща.

Длъжникът – Я. Я., безспорно към 26.03.2014г. - момента на сключване на брачния договор е знаел, че ищците са негови кредитори - освен че е осъществил непозволено увреждане, от което са настъпили вреди, същият е получил препис от исковата молба на ищците, предмет на гр. д. № 6829/2010г. по описа на СГС, ГО, 4 състав и е взел участие в това производство. Без значение за спора по чл. 135 ЗЗД е дали длъжникът е имал ясна представа за размера на кредиторското вземане - релевантно е само знанието за неговото съществуване. Правната последица от уважаването на иска по чл. 135 ЗЗД е признаването на увреждащото действие за недействително по отношение на ищеца - кредитор. Недействителността е относителна - само във вътрешните отношения между кредитора, длъжника и третото лице - приобретател, спрямо които се формира силата на пресъдено нещо по спора и има обратно действие - към момента на сключване на отменената сделка или извършване на отмененото правно действие, а между сключилите я лица и всички други лица сделката е действителна. При уважаване на иска по чл. 135 ЗЗД възниква право в полза на кредитора - ищец да се удовлетвори от имуществото на длъжника, предмет на обявената по отношение на него за недействителна сделка.

Знанието за увреждането у приобретателката Й.Я. е без значение за основателността на иска по чл. 135 ЗЗД, тъй като прехвърлянето, осъществено с брачния договор е безвъзмездно. Този извод съответства на разпоредбата на чл. 135 ЗЗД, която, както се посочи вече, изисква знание за увреждането на лицето, с което длъжникът е договарял, само при възмездно действие. Следователно след като в разглеждания случай увреждащото действие е безвъзмездно и законът не изисква третото лице да е знаело за увреждането, законосъобразно първоинстанционният съд не е обсъдил гласните доказателства, отнасящи се до това знание.

Изводите на въззивната инстанция съвпадат с изводите на първоинстанционния съд, поради което атакуваното решение следва да бъде потвърдено.

САС намира за неоснователна частната жалба, подадена от Й.Я. против определението от 20.02.2020г., с което е оставена без уважение молбата ѝ за изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските.

За да бъде намалено заплатеното от страната възнаграждение за адвокат на основание чл. 78, ал. 5 ГПК трябва адвокатското възнаграждение да е платено; то да е прекомерно съобразно действителната и фактическа сложност на делото; съдът да е сезиран с искане за присъждане на по-нисък размер поради прекомерност. Съгласно т. 3 на ТР № 6/06.11.2013 г. по тълк. д. № 6/2012 г. на ВКС, ОСГТК, основанието по чл. 78, ал. 5 ГПК се свежда до преценка за съотношението на цената на адвокатска защита и фактическата и правна сложност на делото, като съдът следва да съобрази спецификата на отделния случай, след която преценка, при несъответствие между размера на възнаграждението и усилията на защитата при упражняване на

процесуалните права, съдът намалява адвокатския хонорар.

В случая ищите са били представлявани в производството пред СГС от адв. С.Б. при условията на чл.38, ал.2 ЗАдв. С оглед материалния интерес на спора, конкретния начин на протичане на производството пред първата инстанция, множеството процесуалните действия извършени от защитата на ищите в производството пред СГС, включително представянето на многобройни писмени становище относно конституирането на надлежни ответници и по съществото на спора, САС намира, че присъденото в полза на адв. Б. адвокатско възнаграждение в размер 3 140,70 лева, не е прекомерно. САС смята, че този размер съответства на действителната фактическа и правна сложност на делото, на усилията положени от защитата на ищите при упражняването на процесуални права, както съответства и на минималния размер, посочен в чл.7, ал.2 от Наредбата № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

При този изход на спора, Й.Я., Столична община и Община Своге следва да бъдат осъдени да платят на адв. Б., на основание чл. 38, ал.2 ЗАдв адвокатско възнаграждение в размер 3 140, 70 лева.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд, 4 състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 5882 от 01.08.2019г., постановено по гр.дело № 6024/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 5 състав.

ОСЪЖДА, на основание чл. 38, ал.2 ЗАдв, Й. Я. Я., Столична община и Община Своге, да платят на адв. С.Б. адвокатско възнаграждение в размер **3 140, 70 лева** за осъществено пред САС процесуално представителство.

ПОТВЪРЖДАВА определението от 20.02.2020г., постановено по гр.дело № 6024/2016г. на Софийския градски съд, ГО, 5 състав.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД при предпоставките на чл.280 от ГПК в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____